D·N
7/3 1949

Amerikansk opinion i utrikesfrågor

Skilda opinionsundersökningar i USA har visat att folket står bakom styrelsens utrikespolitik, både då det gäller att lämna Europa ekonomiskt stöd enligt Marshallplanen och att utlova militär hjälp i händelse av ryskt angrepp. En intressant komplettering av dessa undersökningar har nyss givits av den kända organisationen "Council on foreign relations", USA:s främsta helt inofficiella organ för utrikespolitisk uppläsning och debatt. Denna organisation utger tidskriften "Foreign affairs"; den har jämte sitt centrum i New York undervecklingar i tjugutvå amerikanska städer med medlemmar inom representativa och tongivande grupper (affärsmän, domare, universitetslärare, publicister, arbetarledare, läkare); till de ledande männen hör Hamilton Fish Armstrong, Allen W. Dulles och Beardsley Ruml. Nu har "Council on foreign relations" till 340 medlemmar i alla delar av landet riktat en rad inträngande frågor om amerikansk utrikespolitik; svaren på dessa, som innehåller motiverade uttalanden, inte blott "ja" eller "nej", är av den största betydelse för bedömandet av upplyst och inflytelserik amerikansk opinion.

Anslutningen till Vandenbergresolutionens grundsats om samverkan med regionala och andra statsgrupper i Europa till gemensamt försvar är utomordentligt stor; 93 procent av de tillfrågade förklarar sig stödja resolutionen, och endast 4 procent ställer sig avvisande. Frågan om Amerika är moraliskt förpliktet att militärt samverka med Marshallstaterna besvaras med 60 procent ja och 32 procent nej, men frågan om en dylik samverkan ligger i USA:s intresse vinner 80 procent jasvar mot endast 7 procent nejsvar. Överväldigande majoriteter anser att bistånd med vapen och materiel inte är nog, utan att hjälp i form av direkt aktion är nödvändig, och det stora flertalet håller på att sådan hjälp, särskilt vad Brysselstaterna beträffar, bör garanteras genom bindande överenskommelser. Någon detaljerad klarläggning av hållningen till de skandinaviska staterna ingår inte i rapporten, men i regel uttalar de tillfrågade att förhållandet till Skandinavien bordé få samma karaktär som till Brysselstaterna.

Med hänsyn till debatten om USA:s inställning till Spanien är det viktigt att fastslå att opinionen beträffande detta land är en helt annan än i fråga om de europeiska demokraterna. En betydande majoritet avvisar både militär samverkan med Spanien och långivning till detta land. Ett typiskt svar innehåller bland annat följande: "Nej, inte så länge Spanien behärskas av Franco eller någon liknande regim. Militär samverkan med Spanien skulle stärka denna förbaltiga regim; den skulle berova oss rätten att hävda att vi representerar och stöder frihetens sak och inskränka vår strid med Ryssland till en ren maktkamp. Livet är fullt av kompromisser, men tanken att samarbeta med Franco-Spanien är en av de mest motbjudande som jag hört på länge."

Med den positiva hållningen till samverkan med de europeiska demokratierna förenas uppfattningen att dessa stater bör bygga upp en kollektiv organisation, stark nog att bilda en effektiv "tredje kraft" mellan USA och Ryssland. Inte mindre än 95 procent av de tillfrågade tar ställning för denna tanke och anser att USA bör arbeta för dess förverkligande.

I sin helhet är undersökningen, på vars representativa karaktär man inte kan tvivla, ett bevis på hur stark känslan av samhörighet med det demokratiska Europa är i USA. Den visar också att denna uppfattning inte är ett uttryck för vilja att dominera europeisk politik, utan att uppbyggandet av ett starkt och självständigt Västeuropa framstår som målet.

Engelska noveller som väcker beundran
★
A. L. BARKER
DE OSKULDSFULLA
Senast skriver Henning Söderhjelm i G. H. T.:
"Stor känslighet och psykologisk insevelse . . . Samtidigt är de hänsynslösa, ibland dramatiskt spännande . . .
Ett bevis för äkta konstnärlig intuition och en ovanligt säker formtalang."
8: 70
PANACHE SERIEN
BONNIERS

FACKLITTERATUR
Ny katalog:
WESTLINGS BOKAVD.
ÖREBRO.
Skicka mig Eder katalog över
TEKNISK LITTERATUR
Namn: .....
Adress: D.N.7/3

Tullio och Carla, Daniele och Giulia—
fyra tonåringar
som svarta-börsjobbare och prostituerade i ruinernas ingenmansland
är huvudpersonerna
i

Giuseppe Berto
HIMLEN ÄR RÖD
Naken och mänsklig som italiensk film
"En värdig och fullödig parallell till Rosellinis enastående filmer . . .
Ett stort och vackert löfte från en ung diktare. Man glömmer inte dess starka och rena ton, som överrösta grymheten och förödelsen."
14: 50 *James Rössel i A.-T.*
BONNIERS

Myten om motboken

I debatten om svensk spritlagstiftning återkommer ständigt och jämt påståndet att den Brattska ransoneringen skulle lockta de motbokshungrande att ta ut (och konsumera) så mycket som systemet över huvud taget medger. De som tror på den s. k. motbokspsykosen kan med allt fog hänvisa till erfarenheterna från andra ransoneringar, exempelvis av kaffe, socker, smör. Men någon statistisk bevisning för läran om just motbokens suggererande verkan har inte hittills frambragts, och den undersökning som publiceras i senaste numret av Tidskrift för systembolagen ger ingalunda något stöd åt suggestionsteorin.

Ett medelstort systembolag har detaljbearbetat en slumpvis uttagen del av sitt material efter två huvudsynpunkter: hur starkt är intresset för att få högsta möjliga inköpsrätt på beviljad bok, och hur samvetsgrant bemödar sig motbokshavarna om att ta ut sin beviljade kvantitet? Resultatet förtjänar att studeras och bedrundas. I de åldersgrupper där tilldelningar på 2 eller 3 liter i månaden normalt medges har 60—85 procent av motbokshavarna nöjt sig med lägre inköpsrätt. Och inom den fakultiska inköparstratens rain läter 15—45 procent av kunderna en större eller mindre del av sina litrar frysa inne. Med stigande levnadsålder växer anspråken på full inköpsrätt, men i stället sjunker ivern att utnyttja den. I mitten på åldersskalan, där man således återfinner medelsiffror för utnyttjandet av motboken, är också frekvensen av motbokshemsökare högst. Här, bland dem som främst bär upp arbetslivet, begränsar tre konsumenter av fyra frivilligt sin inköpsrätt, stannar därvid i tämligen lika proportioner för de olika begränsningsmöjligheterna och visar sig sedan ha givit sitt val så pass riktigt att inköparätten i tre fall av fyra blir fullt använd, medan ungefär en tiondel av den begränsade årskvantiteten inte kommer till användning.

Även om det är allt skäl att efterlysa mera detaljerad och mera omfattande statistik — nykterhetskommittén måste i rimlighetens framlägga en verkligt djupgående redovisning — förefaller de refererade uppgifterna alldeles tillräckliga för att ståndpunkt till frågan om motbokspsykosen. Den är helt enkelt en myt, beslaktad med myten om de 15 centilitrarnas oemotsändliga dragningskraft på den vanlige restauranggästen. Det kan mähända genom tillhandahållande undervisningar vissa att Brattsystemet i sin barndom medförde en utjämning av alkoholvanörna inte bara nedåt, utan också uppåt — numera har i varje fall svenskarna vuxit i sitt system och brukar det med den självständiga prövning som bör prägla vuxet folk.

PRESSGRANNAR

Molotovs avgång kommenteras av bolsjevikorganen med stort mod med "vänta och se" som vanligaste ledmotiv. I Morgon-Tidningen (s) skjuter Nils Lindh från den revolutionära synpunkten sig till tro på att Molotov och Mikojan äro bödan av lipande rutinarbete i särskilda ministerier och ge dem möjlighet att ågna sina krafter uteslutande åt de rent politiska uppgifterna, ett värv som utföres i den trånga kretsen av ministerpresidenta ställföreträdare, tillika ledamöter i partiets topporgan Politbyrån. Det är nog också i detta sammanhang och i betydningen av de fakta som sammanhållet att man kan utläsa innebörden av den nu kungjorda avlösningen på utrikesministerns och utrikeshandelsministerns poster i Ryssland. Omplaceringarna förebådar emellertid med säkerhet ingen kursändring i rysk politik och syftar långtifrån på något krig, men lika säkert är de vittnesbörd om en redan förut inträdd steg för steg tilltagande decentraliseringen och en ökad kraftinsats i Moskvas arbete på att skvitt huvud taget är möjligt skapa förutsättningarna för att genomdriva en rysk linning av det stora tyska problemet.

Att arbetsgivare och arbetstagare kan samarbeta på förtroendefullt sätt som ändå sker bör till de stora vinsterna för vårt näringsliv, skriver tidskriften Liberal Debatt. Och det är viktigt att lägga märke till hur angelägen arbetsparten numera är att främja alla effektivitetsfrämjande åtgärder!

Näringslivets produktionsförmåga är en hela folkets sak och ingår inte något företagares ägom. En rad olika händelser markerar det växande samarbetet mellan arbetsmarknadens parter. Något var överflygelse är det en samhällsbyggnads ägnad av största betydelse och i överensstämmelse med liberalismens djupaste målsättning att uppbygga den motsatsställning som rått mellan arbetsgivare och arbetstagare. Det är av två skäl viktigt att arbetet blomstrar för det första för att det skall kunna bära upp de ökade utgifterna för välfärd och detta är ju i intresse för det företag i vilket de är anställda. För det andra är det av vikt att så sker produktionsstegring.

Kan man finna vägar att öka den personliga trivseln på arbetsplatsen, öka möjligheterna till avancemang och personlig utveckling, utlösa en nyskapande framtidsgivilja, att med ett ord ge mera levande liv och mindre robotkaraktär åt det dagliga arbetet, har man säkerligen vunnit mycket.

De vägar man sökt sig fram på utöver företagsnämnderna bygger på ett ge arbetsparten del i vinsten eller ytterligare ett steg längre: delägarskap. Givetvis bjuder också en arrangemang en mängd intrikat problem. Andel i vinst förefaller vara lättast att introducera. Men hur ställer sig saken, om vi ser till förlustens motsats, förlusten? Det riskbärande kapitalet måste ha sitt, om det skall ställas till förfogande. Vinsten kan sålunda inte godtyckligt disponeras bränder en effektivitetsbefrämjo som förbättrar produktionsapparatet erbjuda karaktär av utväg. Utsträcks det hela till delägarskap inträder en för kontrollsituationen. Skall delägarskapet få formen av aktieinnehav eller andra medelar? Vilka former för medinflytande över företagets verksamhet kommer att introduceras? Vilka följder får ett mera allmänt accepterande av vinstdelning och delägarskap på arbetarpartens lönepolitik: skall den exempelvis vara solidarisk eller icke? Hur ställer det sig med ovanstående reformer vid instabila företag o. s. v.

Det är med glädje man konstaterar att vid årets riksdag en motion väckts om en förutsättningslös utredning i dessa frågor. Det bör betonas att utredningen icke avser några lagstiftningsresultat utan endast vägledning för arbetsmarknadens parter.

Den engelska planhushållningen sätter den kooperativa verksamheten i fara, framhåller Thorsten Odhe i Vi.

Det är ett faktum, att i socialiseringsdiskussionen i Storbritannien hittills, trots den kooperativa rörelsens traditioner, tillbredning och pärtagna resultat, mycket litet beaktande skänkts åt dess krav på en självständig plats och tillbehållet verksamhetsutrymme. Detta gäller också sådana områden som socialförsäkringen och den nya statligt organiserade hälsovården. Vad det slutnämnda området beträffar, har i en stor del föreningar läkarkorporationen, tandvård och apotekspolitik sedan lång tid tillbaka bedrivits som betydelsefulla branscher av kooperativ behovstäckning och framgott på ett sätt som på flera fält, där monopolsträvanden med stora sociala skadeverkningar fått göra sig breda i det brittiska samhället. Den stort anlagda statliga planen synes att göra ett definitivt slut på dessa missförhållanden, säger en nyligen till att också göra slut på friheten för den kooperativa konsumentrörelsen att expandera. Planer, som sträcker sig vida utöver detta specialområde, har emellertid på sistone förts fram i den allmänna diskussionen om socialiseringen, planer, som, om de förverkligades, skulle direkt eller indirekt eliminera den kooperativa konsumentrörelsens områden för den kooperativa verksamheten, såsom t. ex. det hu på nytt framförda projektet att upprätta ett statligt grossmagasinsmonopol på distributionen av mjölk, bröd och kol.

Allvarligt tankställare att sådana lagtagelser görs just i England, medborgarfrihetens och kooperationens hemland.

Passtvånget i Skandinavien består tills vidare, men det är inte de svenska myndigheterna, betonar tidningen Arbetet (s). Vems felet än är, måste emellertid tillståndet anses höra till de mest ineffektiva som besvärligt:

Man behöver bara i t. ex. fem minuter åtta passkontrollen vid färjeläggena i Malmö eller Köpenhamn någon av de sodagar förekommen kulminerar för att vara på det klara med att den är meningslös. I verkligheten har inte bindra icke önskvärda personer att rosa in, ty de bilister adlid på någon utväg och den kan heller inte hindra någon bootlång att symma ur landet, ty även för det finns det utvägar ingenting till stoda.

Det vore alltså inte en dag för tidigt att man upphävde passtvånget och återinförde de enkla resekontrollerna. Effektiviteten skulle inte förlora därpå, men allmänheten skulle befrias från onödigt besvär, onödig tidsspillan och onödiga utgifter.

En opinionsstorm är nog det ends som hjälper, reflekterar den eltereade tidningen med minnena från 1920-talet för ögonen. Sedan dess har emellertid administrationsdramatiken och människobildet starkare — hur är det med opinionens S:t Göran?

BERTIL OHLIN
talar i
Medborgarhuset den 17 mars

Ormtjusare från Martinique

DET ENDA FRANKRIKE har kvar av sina besittningar i västerr är ju en bit djungel i Guyana och några öar i Västindien. Martinique är den främsta av dessa öar, och till exempel i Paris brukar inslaget av mörkhyade martiniquenser tilldra sig en viss uppmärksamhet. Men vet framsmännen i allmänhet något nämnvärt om Martinique? *André Breton* tycks komma med idel nyheter när han rapporterar sina intryck därifrån i en liten bok, *Martinique, charmeuse de serpents* (Sagittaire, Paris). I sällskap med konstnären *André Masson* gjorde Breton ett besök på Martinique under sin amerikanska landsflyktperiod efter sammanbrottet i Frankrike. Masson har bidragit med teckningar: totemartat dekorativa naturstudier, ett slags djungeltapeter med snår av slanka kvinnor, vilkas huvuden bröter i kaskader av frukt. Breton har diktat inte mindre fantasifulla prosavinjetter under rubriken "Skälvande nålar", där han hyllar kvinnoskönheten i "ett ansikte av vit aska och glöder", där han förvandlar regnets vildiga orglar till expresser av glas som kommer dånande från alla håll, där han ser blommorna bulta som små hjärtan och vrida sig i en soldyrkan som gör deras glödande munnar till tidens hjul.

Tillsammans har de båda surrealistiska herrarna uttyckt sig i en "kreolsk dialog", som från ett kulturellt käsert vixer dem över huvudet i en djungel av symboler. På denna ö tycker de sig ha funnit den ideala miljön, fullt överensstämmande med deras djärvaste poetiska föreställningar. De påträffar Rimbauds "blommor som är stolar" och vandrar i Henri Rousseaus tropiklandskap, där de ständigt tror sig skymta "hans "Ormtjuserska", lika mystisk och lockande som på tavlan i Louvren. Breton talar om sitt älskling:sattlse i Cooks resebeskrivningar: möter mellan sjömännen och flickan från ö, vilka inte kunde tala med varann, men uppfann ett språk av smekningar. Slutsats: kärleken måste återupptäckas liksom så mycket annat, det är riddningen ur en alltför sluten tillvaro. Vidare priser de samtalande naturens arkitektur i dessa grönskelabyrinter, där den moderlöst-fantastiska vegetationen stänger alla perspektiv och döljer avgrunderna som i drömmen, där lianerna är spända liksom till harpor och en fallande sten aldrig når botten. I "katastrofens museum" med sina fossil, från jordbävningen 1902 beundrar de föremål som omtornerats och patinerats av lavan, med glasyrer som ingen keramiker kan efterlikna, och konstnärerna finner bara tillfälle till utvecklingen går "genom lågorna".

Men Breton finner att hans ögon vänds åt olika håll på Martinique: det ena inåt mot det eviga-individuella, det andra utåt mot det sociala-tillfälliga. Han möter en förtrollande upplevelse samtidigt med en beklämmande, och det är omöjligt att uttrycka dem båda på samma språng: därför måste de lyriska styckena åtföljas av prosaiska informationer. Vid sin ankomst blev Breton internerad av Vichypolisen, och efter frigivningen förföljdes han ständigt av provokatörer. Han fann hjuvudstaden Fort-de-France bedrövande bara tillägnad sockerrörsodling och romtillverkning och som helt låg i händerna på några få maktägande familjer, medan infödingarna befann sig närmast på slavnivå. De rika familjernas vilde uppträda genom ingåke, mutor och i nödfall mord på besvärliga motståndare. Breton överflammar sina mera tillfälliga uppgifter och rekommenderar förhållanden på Martinique till grundlig undersökning.

I förbigående nämner denna bok om att den outtröttlige surrealistkämpen Breton har kvar sin sociala medvetenhet, hur han än förbjudpast sig i utforskandet av tingens och tillvarons mystik. En av hans stora, oförutsedda upplevelser på Martinique var upptäckten av negerdiktaren *Aimé Césaires*, utgivare av den frispråkiga tidskriften "Tropiques" och verksam både som lärare och politiker. Breton introducerade Césaires första bok, "Cahier du retour au pays natal", som var en negerns lidelsefulla självständighetsförklaring i form av en stormigt orkesterad prosadikt. Med sin digra nya diktbok, *Soleil cou coupé* (K éditeur, Paris), har Césaire befäst sin ställning som den främste av moderna negerpoeter, så mycket ursprungligare, hänsynslösare och nav-hängigare av vita kulturmönster än till exempel de amerikanska negerdiktarna. En rik och kraftfull natur, har surrealismen tydligen hjälpt honom att öppna utsagorna för hans verbala genialitet, detta liksom tropiskt översvämmande ordrascri, som virvlar med sig allt i sin bana: fantastiskt i sin verklighetstatt. Hans associationer är djungelaktigt snärjande i sin täthet och förflyttar sig i plötsliga rovdjurssprångs, med en underliggande rytm av afrikanska trummor.

Césaire gör först och sist ett ovanligt intryck av frihet: han verkar fri också gentemot sin revolt och sina raseklagomål. Han talar häftigt för negern, ur den svarta rasens djupaste medvetande, men samtidigt talar han för människan över huvud, människan som förtryckt, utnyttjad, på tusen sätt bunden och ofri varelse. Hans primitivitet är genomkorsad av världsmedvetenhet, han talar inte från Europa eller Amerika utan från tropikområdet, från kolonialbilitet, där de färgade rasens explosterna, med det starkaste elcot från Afrika, men också med genklanger från den amerikanska kontinenten och den ostindiska övärlden. Han litar till det spontana bildspråkets befriande och rensande kraft, han later sitt material genomgå fantasins och känslokomplexens förvandlingar, under avbrända av det invanda och använda: en poesi som ständigt vill vara omedelbar skapelse och därför med nödvändighet måste bli svår. Hans svarta humor rör sig med groteska överdrifter, aggressiva utbrott och retoriska anhopningar som har ett medvetet drag av parodi. Han är inte bara en lyrisk ornstjusare som hyllar sin stamfaders mäktiga ande i ormgestalt, han gestalar helt en parupja som kommer hela verkligheten att dansa och virvla omkring honom.

Upplevd, nedärvd eller fantasifödd, är det ständigt en utpräglat tropisk verklighet som skymtar hos Césaire. Hans dikter bär titlar som "Tornado", "Träsk", "Totem", "Demoner", "Skalp", "Lynchning", "Till ormen", "Askans son", "Ode till Guinea", "Barbar" och "Moleos hävdvagg" i de överrasskade städernas rygg". Han diktar om en häst som symboliserar hans eget blod: Min blott stegrar sig i en storm av moln som är förrutthat kött från skeppsbrott:/ min hästs stegrar sig i en storm av moln som är mina kvals ormknut:/ min hästs stegrar sig inför en vidig rem av hyacintpelare som höjer sig ända till hersnas härlighet och sänker sig ända ner i hitt blods dy." Han har händer av guano som är så vackra att man kallar dem sierra nevadas". Solen har under hans hud "installerat en fabrik av kraft och av örnar". Han sjunger "med en röst ännu ljungen i elementens stämningar", han bär från "mardrömmens huvud stucket på lanspetsen av en folkmassa förvandlar sig till ett hav". Han vädjar till jordskalv, vulkaner och vilddjur för att få del av deras kraft, av deras mod och kior. Mot det monster "vars kropp är en statv av salt och rött tri"stället han sitt eget monster, "vars øyett är en stråle av krokodilgalla". Han hänar Europa med sina värsta invektiv och analyser sig, utbrister han, till allt som inte är Europa, "allt som är hederligt och broderligt, allt som har modet att vara evigt nytt, allt som vet att ge sitt hjärta åt elden, allt som har kraften att träda fram ur en outtömlig sav".

En del av Césaires bildspråk är mera allmänt surrealistiskt, och hans likneiser kring kvinnoskönhet har samma konvulsiviska karaktär som Bretons: "likt ditt skratt av marsvinsryggar i skeppsbrottets silver", "likt den gröna musen som föds ur det vackra vatten som är fångat i dina ögonlock". "Gattykorna blir stora, orörliga flickor med gul hy och ögon av ånglars fiende", "en hand rimsallad av ädelstensdamm", "en cyklonvarms buren på slip av rovfåglars rosennäbbar", "ett vackert hår som skrämer sver pellbaka över mitt ansikte". Poeten jämför sig med kvinnan: "hos och vällusig" som han själv: "din dag kommer utan mål på blonde tassar likt en negertjänare som bär skvalpande mjölk". Han fortsätter att tala om "profeter som ännu är niskorna fördrivit ur sina drömmar med gråstenskast", "en smedja där det svarta slaget ryter" och "en rörelse badad av vit sand" och "vägar som anförtrotts att uppamma landskapet, men blivit dåra och stryperskor". Han prisar det våldsamma regnet som förmår att göra allting slätigt: "att tvätta bort blodet som rinner över händerna på folkens mördare övervakade i oskuldens höga ögat".

Césaires dikter har nästan aldrig någon motivistisk enhet och kan minst av allt referera: de är ett slags sjudande kaos, en glödande massa där alla tänkbara ting skyrntar, ännu igenkännliga men i färd att omsmältas. Hans upprörda världd av katastrofer och skakningar stillnar sällan till ett ögonblick av lugn spegling, men har dock ständigt en klar horisontstruktur av framtid. Han kallar det själv "en tunn skiva himmel på ett brödstycke av jord".

Artur Lundkvist

Boknytt från England

HORIZON, Cyril Connollys månatlidskrift, har trots alla nyktren och en god och bråd död kommit in i sin sjunde årgång, och redaktören lovar att icke hålla sin skyddaling vid liv också under detta år. Januarinummret är av utomordentlig rikhet för oss därför att det där, i en artikel av expressionen av *J. P. Hodin*, finns en presentation av Ernst Josephson, med ett par bra bilder. I övrigt märker man att Connollys amerikanska visit har lett till intima tidskriftsband mer åt Atlanten; i samma nummer finna också en längre novell av den unge amerikanen Truman Capote och en vackert skärad uppsats av Santayana, som är hämtad ur Atlantic Monthly.

Helt amerikanskt är februarinummret, där offerlägges det egnande manuskriptet i tidskriftens prisävlan om en kort roman. Det fyller en hel tidskrift och är av en ung amerikansk författarinna, *Mary McCarthy*, tidigare känd som teaterkritiker och intellektualistisk novellist. Hennes bok heter "The Oasis" och är intressant genom sin vetande hållning och konstruktion och rekonerande, högintelligent och elegant berättarkonst, som ofta påminner om Henry James. Den gäller en grupp unga amerikanska poeter som flyr från New York för att bilda en Brook Farm-kolonien, där de ska arbeta och leva i ett slags poetistisk fälagsstat på ett berg, och historien illustrerar på ett invecklat men ofta välfunnet och kvickt sätt den enkla satsen att fred är vanskligt att förverkliga. Visserligen väder på den bild där historien utspelas en rätt hög grad av intellektualistisk luftförtunning, men här har man likväl en amerikansk bok med någonting nytt i sig, det den publicerats i Centrum för det engelska litteraturlivet ändå är den han låg vid Oxford och av Edmund Blunden fick hära att om han skulle bli en riktig lyriker, så skulle han hålla sig borta från bokrecenserandet. En av dem som framträder med särskilt tydliga konturer i novellerna är Spenders vän Isherwood, som han dagligen umgicks med under Berlinperioden och Isherwood värde sig bland de figurer som har blivit oförglömliga för hans Berlinbekanta länare.

"Christopher är den enda jag känner som spelar med sakningar på ett sådant sätt att de därigenom förefaller sig själva mer och mer mindre gymnastiska. Han förstod vad människor önskade sig av livet, och vanligen var dette förbryllande enkelt: både det enkla som de önskade sig och den enkelhet som präglade önskemålet. Sällsynt-fattade de jag alltid människor, för jag trodde det var de ville att jag skulle tro om dem, vare sig det tillfälle-

Gabriel Scott 75 år

Som diktare har den norske författaren Gabriel Scott, som den 8 mars fyller 75 år, haft den ovanen att i vida utsträckning, och i många meddvetande, komma i skuggan av Knut Hamsun. Orsaken till detta är en viss släktskap i fråga om stil och delvis också konstnärliga motiv. Men

Gabriel Scott

denna stil och dessa motiv är i realiteten Gabriel Scotts personliga egendom.

Geografiskt sett hänför han sina motiv från Sörlandet. De flesta av hans böcker är folkliveskildringar från kusten och bygderna i denna vackra men

fattiga landsända, som han känner utan och innan. Psykologiskt intresserar han sig förebrående för "de renhjärtade", de naiva och troskyldiga, de fattiga och förföljda. Han är en mjuttig berättare, emellanåt lite prätsam, men knapp och preganst när han inflikar sina åsikter emgerad. Hans största egenskap är just denna förmåga av indigation, som för övrigt gör hans diktning så stryperskor". Han prisar det våldsamma regnet som förmår att göra allting slätigt: "att tvätta bort blodet som rinner över händerna på folkens mördare övervakade i oskuldens höga ögat".

Césaires dikter har nästan aldrig någon motivistisk enhet och kan minst av allt referera: de är ett slags sjudande kaos, en glödande massa där alla tänkbara ting skyrntar, ännu igenkännliga men i färd att omsmältas. Hans upprörda världd av katastrofer och skakningar stillnar sällan till ett ögonblick av lugn spegling, men har dock ständigt en klar horisontstruktur av framtid. Han kallar det själv "en tunn skiva himmel på ett brödstycke av jord".

Artur Lundkvist

Boknytt från England

HORIZON, Cyril Connollys månatlidskrift, har trots alla nyktren och en god och bråd död kommit in i sin sjunde årgång, och redaktören lovar att icke hålla sin skyddaling vid liv också under detta år. Januarinummret är av utomordentlig rikhet för oss därför att det där, i en artikel av expressionen av *J. P. Hodin*, finns en presentation av Ernst Josephson, med ett par bra bilder. I övrigt märker man att Connollys amerikanska visit har lett till intima tidskriftsband mer åt Atlanten; i samma nummer finna också en längre novell av den unge amerikanen Truman Capote och en vackert skärad uppsats av Santayana, som är hämtad ur Atlantic Monthly.

Helt amerikanskt är februarinummret, där offerlägges det egnande manuskriptet i tidskriftens prisävlan om en kort roman. Det fyller en hel tidskrift och är av en ung amerikansk författarinna, *Mary McCarthy*, tidigare känd som teaterkritiker och intellektualistisk novellist. Hennes bok heter "The Oasis" och är intressant genom sin vetande hållning och konstruktion och rekonerande, högintelligent och elegant berättarkonst, som ofta påminner om Henry James. Den gäller en grupp unga amerikanska poeter som flyr från New York för att bilda en Brook Farm-kolonien, där de ska arbeta och leva i ett slags poetistisk fälagsstat på ett berg, och historien illustrerar på ett invecklat men ofta välfunnet och kvickt sätt den enkla satsen att fred är vanskligt att förverkliga. Visserligen väder på den bild där historien utspelas en rätt hög grad av intellektualistisk luftförtunning, men här har man likväl en amerikansk bok med någonting nytt i sig, det den publicerats i Centrum för det engelska litteraturlivet ändå är den han låg vid Oxford och av Edmund Blunden fick hära att om han skulle bli en riktig lyriker, så skulle han hålla sig borta från bokrecenserandet. En av dem som framträder med särskilt tydliga konturer i novellerna är Spenders vän Isherwood, som han dagligen umgicks med under Berlinperioden och Isherwood värde sig bland de figurer som har blivit oförglömliga för hans Berlinbekanta länare.

"Christopher är den enda jag känner som spelar med sakningar på ett sådant sätt att de därigenom förefaller sig själva mer och mer mindre gymnastiska. Han förstod vad människor önskade sig av livet, och vanligen var dette förbryllande enkelt: både det enkla som de önskade sig och den enkelhet som präglade önskemålet. Sällsynt-fattade de jag alltid människor, för jag trodde det var de ville att jag skulle tro om dem, vare sig det tillfälle-

SEMESTERPRAT

Arne Wahlberg är en cirka 35-årig författare, som började sin bana med att få semester från djupsinne och självkritik. Hans debut är *En restaurang* (Bonniers, 8:50) om en flolspelande präst, en arg testerkritiker som hetar Satanael Mosolin, men om läsaren inte missfar sig genarar sina recensioner B, B—m, en man, utan bryggor och en engelsman av varidera könet. De får bra och vanliga, träffas i Vinkelby och spelar också i andra riktningen. Det blir en osedvanligt rolig bok att läsa, framgår det av prevbitarna, som bl. a. publicerats i *England sak*nar inte intresse som symtom.

STEPHEN SPENDER tyller i år fyrtio, och tjänillt brittiska litterära prisvinkar hänger han på och skrivgärn självbiografi. Ett par kapitel ur den har sedan ett par månader gått att följa i den amerikanska tidskriften Partisan Review — lån och också i andra riktningen. Det blir en osedvanligt rolig bok att läsa, framgår det av prevbitarna, som bl. a. publicerats i *England sak*nar inte intresse som symtom.

STEPHEN SPENDER tyller i år fyrtio, och tjänillt brittiska litterära prisvinkar hänger han på och skrivgärn självbiografi. Ett par kapitel ur den har sedan ett par månader gått att följa i den amerikanska tidskriften Partisan Review — lån och också i andra riktningen. Det blir en osedvanligt rolig bok att läsa, framgår det av prevbitarna, som bl. a. publicerats i *England sak*nar inte intresse som symtom.

NTO-sammanslagning i Stockholm avslogs.

Nationalsektionsrådets Stockholmsdistrikts styrelse har avslagit en framställning om sammanslagning av samtliga NTO-avdelningar i huvudstaden till två storföreningar, en på Norr- och en på Söder. Distriktets årsmöte hålles den 2 och 3 april, och till det skall inbjudas en representant för Helsingfors distrikt av Rättfärdens Vänner (Nykterhetens vänner).